

WANDA i BANDA

Gazetka Szkolna
Szkoła Podstawowa
im. Wandy Chotomskiej w Kielczowie

Wydanie:
Jesień - 1 (1) - 2020
Egzemplarz bezpłatny

OBEJRZYMYS
ŚWIAT
POD LUPĄ

ZAHACZYMYS
PRZYSTANEK
KULTURA

A DO TEGO
WEHIKUL CZASU
ZABIERZE NAS W 1918R.

Autor grafiki:
Franciszek Powroźnik kl. 4a

Autorka obrazu:
Hanna Marczevska, kl. 4b

UROKI JESIENI

Drodzy Czytelnicy!

Oddajemy w Wasze ręce (i oczy :)) nowy, odmieniony numer Gazetki Szkolnej. Zapewne dostrzeżecie dużą metamorfozę w jej układzie i szacie graficznej. Co za tym idzie, nastąpiła też zmiana w nazwie- przewrót w środku wymusił inwersję w tytule.

Na początku znajdziecie dział „CHOTO - FLESZ, czyli co piszczy w szkole” – tu zamieszczamy ważne ogłoszenia, byście przypadkiem ich nie przeoczyli. Dla miłośników poezji kilka propozycji lirycznych w „Wierszokletach”. Na każdą porę roku wybrane zostały też utwory naszej patronki – Wandy Chotomskiej. W „Szkolnym kotle” znajdziecie przepisy – nie tylko takie możliwe do zrealizowania w kuchni. Czasami, by ich spróbować będziecie musieli użyć zamiast miksera... wyobraźni. „Świat pod lupą” to dział przyrodniczy, w którym planujemy zamieszczać ciekawostki fizyczne, chemiczne, biologiczne czy materiały geograficzne. Wierzymy, że znajdzie się wśród Was wiele umysłów ścisłych, które zechciałyby wspierać jego redagowanie. Korzystając z codziennych przyjemności, pamiętaj: „Myśl (eko) LOGICZNIE!” A jak to robić? Na stronach poświęconych ekologii zdradzimy Wam kilka wskazówek na każdą porę roku, by żyć w zgodzie z naturą. Mamy świadomość jak na nasze bycie „tu i teraz” wpłynęły dawne wydarzenia, dlatego nie można zostać obojętnym wobec historii. Warto więc wsiąść w „Wehikuł czasu” (chwilowo szkoła takowego nie posiada, ale za to otworcie gazetę na odpowiednich stronach). Dla fanów szeroko pojętej sztuki – filmu, muzyki, teatru – powstał dział „Przystanek

KULTURA”. Macie ulubione zespoły, o których według Was powinien usłyszeć nasz szkolny świat, byliście na wyjątkowym spektaklu albo chcecie polecić interesujący film – piszcie! Jeśli dopadła Was „Językomania”, to chłońcie do woli ciekawostki opublikowane w kąciaku o tym tytule, a gdy czujecie, że warto swoją wymowę poćwiczyć, to mamy „Logo - triki na sprawne języki”. Chcemy też udowodnić wszystkim niedowiarkom, że nasi Mali są naprawdę Wielcy – dlatego co numer będziemy pisać o dokonaniach Zerówkowiczów. Mamy też niespodziankę! Specjalnie dla naszej szkolnej społeczności do współpracy włączyli się uczniowie z Liceum Ogólnokształcącego im. Olimpijczyków Polskich w Długolece, którzy przygotowują dla Was materiały w cyklu „Koledzy zza miedzy”. Jeśli lubicie relaks i zabawę, to na zakończenie przeglądu prasy czekają „Szkolne łamigłówki, rebusy i krzyżówki”. Ostatnią stroną od przyszłego numeru przeznaczamy na fotorelacje – zdjęcia, które najlepiej zaprezentują działania szkoły.

Zachęcamy wszystkich, którzy chcieliby włączyć się w pracę nad gazetką do wysyłania materiałów. Jeśli chodzi o teksty, prosimy by były tworzone w Wordzie i podpisane (imię, nazwisko, klasa), a zdjęcia najlepiej w formacie jpg. Przypominamy o zasadzie rzetelności dziennikarskiej – wskażcie źródło Waszego tekstu czy fotografii, jeśli nie pochodzą z Waszych własnych zbiorów i głów.

Dzielcie się swoimi przemyśleniami, opiniami, twórczością, wiedzą. Chcemy Was czytać, rozumieć, odkrywać Wasze pasje i prawdziwe Ja, udokumentować wszelką pracę wkładaną w to, by NASZA szkoła świeciła pełnym blaskiem.

Dla Was tworzymy tę gazetę.

Redakcja

Teksty należy wysyłać na adresy:

alicja.feret@szkolakielczow.pl

karolina.zarnowska@szkolakielczow.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania zmian w nadesłanych tekstach (np. korekta dostrzeżonych błędów, nadawanie lub zmianę tytułów lub śródtytułów etc.), a także innych zmian wynikających z zasad edytorskich lub kultury języka.

Szanowni Państwo,

chcielibyśmy prosić o Państwa wsparcie w konkursie "Się gra się ma - playroom z wyobraźni". Walczymy o wyposażenie naszej świetlicy szkolnej, która została zgłoszona do udziału i potrzebujemy Państwa głosów.

Głosować można codziennie podając TYLKO adres mailowy, akceptując regulamin i wyrażając zgodę na przetwarzanie danych. (nie trzeba kupować gier). Natomiast dodatkowe punkty (100 punktów) można zdobyć rejestrując dowód zakupu (paragon) gier firmy HASBRO w sieci sklepów Biedronka.

Głosujemy do 22.12.2020 r.

Link do głosowania:

<https://siegrasiema.com/swietlice/310>

Razem możemy wygrać dla naszych dzieci i uczniów!

z podziękowaniami

Dyrekcja Szkoły oraz Rada Rodziców

Z wielką przyjemnością informujemy o wynikach **Szkolnego Konkursu Pieśni i Piosenek Patriotycznych**. Tegoroczna edycja konkursu odbyła się w zmienionej formie, bowiem uczestnicy nadesłali swoje nagranie drogą e-mailową.

Kategoria klas 0-III

I miejsce ex aequo:

- Liliana Chmiel kl.2g
- Kornelia Gołubińska kl.3a

Kategoria klas IV-VIII

I miejsce Julia Mróz kl. 6d

II miejsce ex aequo:

- Barbara Karel kl. 6b
- Ola Musiał kl. 7c

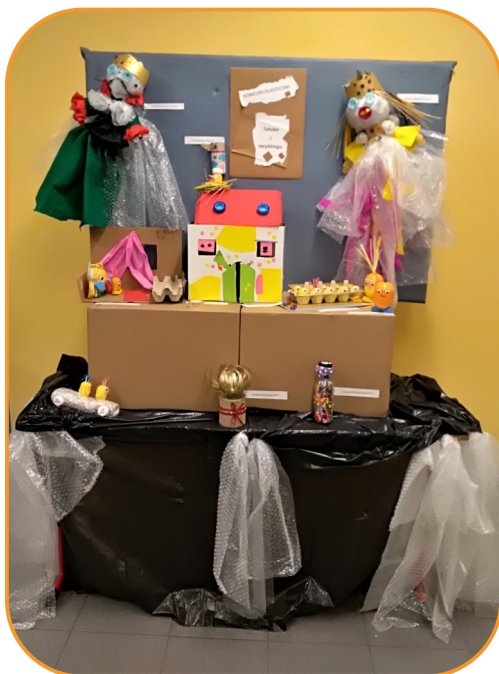
III miejsce Wiktor Hładyn kl.4a

Wyróżnienie:

- Laura Rymanowska kl.1a

Magdalena Skopowska

Marlena Kubacka

Konkurs plastyczny pt. „Sztuka z recyklingu”, skierowany do uczniów naszej szkoły odbył się w październiku i listopadzie w świetlicy szkolnej I-III. Konkurs miał na celu dostarczenie wiedzy na temat recyklingu i powtórnego wykorzystania odpadów, a także rozwijanie inwencji twórczej w zakresie plastyki oraz sprawności manualnej i zdolności plastycznych. Na konkurs wpłynęły ciekawe prace. Najładniejsze udekorowały nasz szkolny korytarz.

Nagrodzone prace:

- I miejsce - Paulina Adamczyk, kl. 3g
- II miejsce - Emilia Galica, kl. 1h
- III miejsce - Oliwia Sobczyk, kl. 1h

Nagrody i dyplomy zostaną przekazane po powrocie do szkoły. Serdecznie gratulujemy!

Z życzeniami zdrowia
Magdalena Solecka i Dorota Kaczmar

Dzień Nauczyciela

co masz na myśli, gdy mówisz: nauka?
czy jest to łatwa, czy trudna sztuka?
coraz łatwiejsza, odpowiedź jest prosta.
jest prawie tak prosta jak zrobienie tosta.
to dzięki wam, drodzy nauczyciele,
dowiedzieć się, zrozumieć, możemy tak wiele.
dziękuję więc panu, i całej tej szkole,
że ludzie nie powiedzą do mnie "matole".
choć czasem jedynka lub i np wleci,
możecie być dumni z tych wszystkich dzieci.
a my was lubimy i was szanujemy,
przez was się uczymy i czasem śmiejemy.
i chcemy podziękować.
za każdy zdany test, za każdy z uśmiechów i za to, że pan jest.

Małgorzata Królikowska, 8e

(wiersz był pisany dla wychowawcy 8e, pana Jacka Łuczaka)

Jesienne przygotowania

W jesień liście z drzew spadają
a na niebie ptaki latają
odlatują do ciepłych krajów
lecz nie do Rosji czy Himalajów
zimę zamiar mają spędzić w Afryce
jest tam gorąco niczym po chili papryce
inne zwierzęta też się przygotowują
i na prowianty sprytnie polują
by inne stworzenia im nie zabrały
i żeby go w swojej norze nie schowały
a gdy już mają zapasy
to przez tygodnie nie zmieniają swej masy
będą one w śnie zimowym
niektóre w ziemi a inne w drzewie dębowym

Franciszek Przybyła, 6c

Jesień

Jak zawsze w każdym roku,
Powtarzając się w nieskończonym toku,
Mija jesień kolorowa
W tym roku jest tu nowa.
Naokoło opadłe liście,
Tu i tam jarzębin kiście.
Drzewa przystrojone w piękne kolory,
Na ziemi są królicze nory.
Oto jesień jest tu owa,
O której wyżej była mowa.

Lena Łaz, 7a

Przy ognisku

Jesienny zapach już poczuć można z ogniska.
Te ciepło i blask oślepiające nasz krąg.
Siedzimy ciepło i blisko w kurteczkach.
Jak miło zaśpiewać o jednej z wiosn,
Gdy liście spadają a lisy już powoli się chowają
Nasze piosenki i długie biesiady czas zakończyć.
Pożegnajmy już razem Pannę jesień,
Niech ona ukołysz zwierzątka do snu,
A my powoli wracajmy do domu
I zaśpiewajmy o jesieni razem znów.

Kinga Bajor, 8d

JESIEŃ PATRONKI PATRONKA JESIEŃ

Jesień tańczy w lesie

Obudziła się jesień
w lesie,
w najpiękniejszym
ze wszystkich śpiworów,
który drzewa utkały dla niej
z liści grabów, klonów, jaworów.

Obudziła się,
bo wiatr szeleścił:
– Dobrze wieści,
wyjdź ze śpiwora,
dzisiaj w nocy
lato odeszło,
pora przejrzeć się
w lustrze jeziora.

Musisz oczy
ze snu opłukać
i rozejrzeć się
prędko po świecie,
i natychmiast
zakasać rękawy,
żeby zrobić porządku po lecie.

Liście mają być
złoto-czerwone.
Czy są takie?
Jak widzisz – nie wszystkie.
jak najprędzej
łap farby i pędzle
i pomaluj listek za listkiem.

A jak skończysz malować liście –
z jarzębiny ci zrobię korale,
dam ci suknię złoto-czerwoną
i zaproszę na bal nad bale.

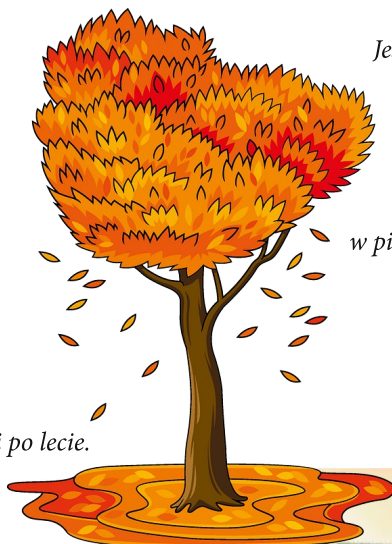
I będziemy tańczyli dopóty,
aż po świecie wieść się rozniesie:
- Wiatr z jesienią i jesień z wiatrem
balowali z drzewami w lesie.

Z okazji Narodowego Święta Niepodległości mieliście okazję obejrzeć w wersji filmowej szkolną akademię, podczas której **Wiktor Hładyn**, uczeń kl. 4a, wyrecytował patriotyczny utwór W. Chotomskiej – bo również takie pisała nasza Patronka. Przeczytajcie.

Twój dom

Jest w każdym naszym słowie,
a słowa są najprostsze –
chleb, mama, dom gościnny,
i Wisła, i Mazowsze.
I jest w czerwieni maków,
i w białych kwiatach wiśni,
w piosenkach wszystkich ptaków
i w każdej naszej myśli.

W mazurku chopinowskim,
i w czarnym węglu Śląska,
i tu, gdzie serce mówi,
że to jest właśnie Polska.

W garze pana Kleksa

Jesienny przepis na tort pana Kleksa

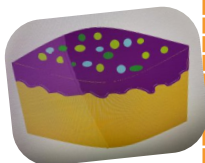
Masa na ciasto:

- 85 gram masła
 - 4 jajka
 - 20 gram zielonej i białej farby, które dają smak waniliowy
 - 600 gram mąki
 - szczypta snu chłopców
 - 5 świeżych piegów Pana Kleksa
 - 3 pigułki na porost włosów
 - 1 garść piasku szczęścia
- Ciasto piec w temperaturze 180 stopni na 50 min

Polewa

- 5 jadalnych motyli
- syrop wyobraźni
- sok ze smoczego owoca

Ciasto polej polewą

**W imieniu Pana Kleksa smacznego życzą
Franciszek Powroźnik i Tymon Sołtyszcak,
kl. 4a**

Ciastka jesienne z nutą owsianki

Składniki na ciastka:

1. 250g płatków owsianych
2. 250g cukru poziomkowego
3. 125g soku z jarzębiny

Składniki- polewa:

1. 200g pestek kakaowca
2. 100g wody o smaku konwaliowym

Wykonanie ciastek:

1. Wsyp płatki owsiane i cukier poziomkowy do garnka;
2. Zalej to sokiem z jarzębiny, gotując i intensywnie mieszając;
3. Na końcu wylej wszystko na blachę i piecz przy 180 stopniach przez 10 min.

Wykonanie polewy:

1. Wsyp pestki kakaowca do garnka;
2. Gotuj, zalej pestki wodą o smaku konwaliowym i czekaj, aż otrzymasz gęstą konsystencję.

Na koniec posyp konfetti czekoladowym

Smacznego!

**Ambroży Kleks z szefem akademickiej kuchni
Wojciechem Bojarskim,
kl. 4a**

Autorzy rysunków:

Klara Rymanowska, kl. 4a
Franciszek Powroźnik, k. 4a
Tymon Sołtyszcak, kl. 4a
Zofia Wenderska, kl. 4a

Witaminki dla chłopca i dziewczynki

Każde dziecko o tym wie, że trzeba jeść pięć porcji warzyw i owoców w ciągu dnia. Szczególnie ważne, by pamiętać o tym teraz – jesienią nasz organizm jest szczególnie narażony na infekcje. Nic tak nie wzmacnia odporności jak witaminy, najlepiej te dostarczane w sposób naturalny, jak chociażby w żywności. Żeby zachęcić do przestrzegania zasady pałaszowania zdrowych produktów, przygotowałem dla Was prosty przepis.

Jesienna sałatka owocowa

Składniki:

- garść jagód
- garść malin
- garść jeżyn
- garść poziomek
- 1 jabłko
- 1 gruszka
- 1 banan
- sok z cytryny

Potrzebne przyrządy kuchenne:

- 1 miska
- 1 deska do krojenia
- 1 nóż
- 2 łyżki do sałatek
- miseczki do podania

Sposób przygotowania:

Do miski wrzuc jagody, maliny, poziomki i jeżyny. Następnie pokrój jabłko, gruszkę i banana, przełóż do pozostałych owoców. Wlej do miski sok z cytryny do smaku i dokładnie wymieszaj. Podawaj w miseczkach.

SMACZNEGO!

Adrian Preś,
kl. 4a

W koło Macieju, czyli słów parę o cykliczności pór roku

Jedną z pierwszych informacji jaką każdy człowiek zdobywa, być może nawet jeszcze przed szkołą podstawową, jest fakt, że Ziemia krąży wokół Słońca. Już 2500 lat temu ludzie zastanawiali się skąd pochodzą pory roku i jaka jest natura istnienia Słońca, które widzieli każdego dnia. W tym artykule chciałbym odpowiedzieć na te nurtujące amatorów astronomii pytania: jak powstają owe pory roku, dlaczego najcieplej jest na równiku i czym jest dzień oraz noc polarna.

Pierwszą osobą, która odrzuciła teorię geocentryczną był grecki astronom **Arystarch z Samos**. Zauważył on, że heliocentryzm można wytłumaczyć za pomocą geometrii i matematyki. Drugą osobą był **Galileusz**, który za pomocą teleskopu (który swoją drogą sam wynalazł i skonstruował) zaobserwował, że **Wenus** i **Mercury** przechodziły przez różne fazy. Najważniejszą osobą, która przyczyniła się do kreowania teorii heliocentrycznej był polski ksiądz **Mikołaj Kopernik**, który napisał pracę na temat ruchu heliocentrycznego. Głównie jemu przypisuje się udowodnienie tej teorii.

Na fotografii obok można zauważyć, że Ziemia jest pochylona w stosunku do swojej orbity pod pewnym kątem. Skutkiem tego są pory roku. Niektóre miejsca są bardziej oświetlone niż inne, co za tym idzie, występują również różnice temperatur, które razem z wiatrem wyodrębniają cztery pory roku (wiosna, lato, jesień, zima). Można również zaobserwować, że Słońce zawsze świeci na równik Ziemi pod kątem prostym, co za tym idzie, miejsce to „pochłania” najwięcej światła. Myslę więc, że mieszkanie na Saharze nie byłoby dobrym pomysłem, ze względu na silne nasłonecznienie tego obszaru.

Sprawne oko mogłoby zauważyć, że na biegunie północnym lub południowym w okresie sześciu miesięcy występuje przez cały czas albo dzień, albo noc (zależy to od miejsca Ziemi na orbicie). W ten sposób powstaje dzień i noc polarna.

Poza tym warto wspomnieć, że orbita Ziemi to elipsa (czyli taki spłaszczony okrąg), wynika z tego zatem, że w dwóch miejscach na orbicie Ziemia jest najbliżej Słońca w ciągu roku. Co za tym idzie, Słońce dostarcza nam wtedy więcej ciepła (oczywiście elipsa ta nie jest diametralnie spłaszczona, ale na tyle, że temperatura zmienia się o około 10 stopni). Oczywiście działa to w drugą stronę i pokazuje takie samo powstawanie zimy.

Mam nadzieję, że chociaż trochę przybliżyłem temat ruchu obiegowego i żywię nadzieję, że Czytelnik dotrwał do tego momentu.

Piotr Graczyk, 8e

Zdjęcie jedyne jakie pojawiło się w tym artykule: <https://epodreczniki.pl/a/ruch-obiegowy-ziemi/Duz4zB9hP>

Informacje historyczne heliocentryzmu pochodzą z Wikipedii:

(https://pl.wikipedia.org/wiki/Heliocentryzm#Heliocentryzm_kopernika%C5%84ski)

Fakty naukowe natomiast, pochodzą z nieskończonej i wszechstronnej wiedzy autora

BĄDŹ TRENDY - BĄDŹ...

W ostatnich latach pojęcie ekologii przestało być ludzom obce. Z jednej strony, żyjąc ekologicznie poprawiamy stan naszej planety, z drugiej pewne zmiany ułatwiają nam egzystencję lub czynią ją po prostu przyjemniejszą. Bycie „eko” stało się też modne i o ile podążanie za modą nie zawsze budzi podziw, to w tym przypadku jest zdecydowanie chwalebne, bo w słusznym celu. Zaczęliśmy zwracać uwagę na świat dookoła nas, polubiliśmy swoją przestrzeń i staramy się o nią dbać, jak umiemy najlepiej. Chyba każdy chce żyć ekologicznie, jednak nie wszyscy wiedzą od czego zacząć. Spieszę zatem z pomocą, by przybliżyć podstawowe kwestie. Jak wiadomo, najtrudniejszy pierwszy krok.

Na początek wyjaśnijmy...

Czym jest ekologia?

Jest to nauka zajmująca się funkcjonowaniem przyrody, czyli badaniem oddziaływań pomiędzy organizmami a ich środowiskiem oraz wzajemnie między tymi organizmami.

Jak żyć ekologicznie?

Jest wiele sposobów na ekologiczne życie. Ludzie mają bardzo dużo możliwości, aby dbać o środowisko. Człowiek może wykorzystać nowe technologie, na przykład montując panele fotowoltaiczne. Ekologiczny sposób życia, to też jazda na rowerach czy korzystanie ze środków transportu publicznego. Niektórzy są w stanie zrezygnować z mięsa, aby ratować zwierzęta, inni wybierają żywność, którą wyprodukowano zgodnie ze ścisłymi przepisami rolnictwa ekologicznego. Ekologiczne życie może poprawić nasze zdrowie i sprawić, że będziemy żyć spokojniej. Każdy z nas może przyczynić się do tego, aby ratować Ziemię. Nie jest to ciężkie zadanie, jednak musimy stosować się do podstawowych zasad:

- Gaszenie światła w pomieszczeniach, w których nie przebywamy
- Zakręcanie wody podczas mycia zębów
- Korzystanie z prysznica zamiast kąpieli w wannie
- Segregowanie śmieci
- Wyłączanie sprzętów elektronicznych, kiedy

z nich nie korzystamy, takich jak komputer czy telewizor

- Korzystanie z toreb na zakupy wielokrotnego użytku.

Organizacje zajmujące się ochroną środowiska

Na świecie powstało wiele organizacji chroniących środowiska przyrodnicze. Popularnymi przykładami takich organizacji są WWF (Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody – World Wide Fund for Nature) i Greenpeace.

WWF

Organizacja powstała 29 kwietnia 1961r. jej założycielami są: Filip Bernhard, Guy Mountfort, Julian Huxley, Peter Scott, Edward Max Nicholson i Godfrey A. Rockefeller. Ma ona swoją siedzibę w Gland w Szwajcarii. Zdobyła takie nagrody jak MTV Australia Good Karma Award, Peabody Award.

Greenpeace

Organizacja powstała w 1971r. Posiada prawie... 3 miliony członków na całym świecie! Ma wiele oddziałów na każdym kontynencie, działa także w Polsce.

Jak można pomóc

organizacjom chroniącym środowisko?

Pomoc takim organizacjom jest bardzo prosta. Często instytucje te organizują różnego rodzaju zbiórki, do których można dołączyć lub zostać ich wolontariuszem. Istnieją też inne metody pomocy, np. (uwaga!) można adoptować zwierzę, choćby pszczołę. Polega to na tym, że osoba, która decyduje się na taką formę pomocy wpłaca co miesiąc określoną kwotę na konto fundacji.

Ekologia jesienią

Koniec lata to trudny czas dla naszego środowiska. Stan powietrza podczas jesieni znacznie się pogarsza, a dzieje się tak przez gospodarstwa domowe, bo używają szkodzących środowisku sposobów ogrzewania. Jednym z przykładów jest eko groszek. Mylnie nazywa się go eko, gdyż jego spalanie doprowadza do powstania smogu, który nie jest przyjazny dla naszych płuc. Jeszcze bardziej szkodzą gospodarstwa domowe, gdzie w piecach

DWIE WIZJE, JEDEN CEL BYĆ POLAKIEM

W tym roku obchodziliśmy 102 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. 11 listopada to data symboliczna, która honoruje dążenia Rodaków do odzyskania swojego państwa z rąk zaborców. Bardzo cieszy fakt, że wśród nas, młodych ludzi, pielęgnowana jest pamięć o minionych wydarzeniach. Z przejęciem uczestniczymy w szkolnych akademiach upamiętniających ten szczególny dzień i dążymy do poznania historii podczas zajęć szkolnych i poza nimi. Potrafiśmy swoją patriotyczną postawą oddawać chwałę i cześć Bohaterom, dla których dobro i wolność Ojczyzny była większą wartością niż własne życie.

Data ta (która dla każdego Polaka oznacza oswobodzenie) dla świata jest datą końca największej i najbardziej krwawej wojny jaką. I wojna światowa skłóciła naszych zaborców, którzy przez cały czas trwania zaborów, aż do wielkiego konfliktu działały razem na niekorzyść naszej ojczyzny. Jednak w końcu zaborcy stanęli przeciw sobie. Wojna doprowadziła do przegranej Austro-Węgier oraz Niemiec i Rosji. Sowieci pochłonęła wojna domowa, która doprowadziła do wyniszczenia tego imperium. Polscy działacze niepodległościowi doskonale wykorzystali ten stan rzeczy. Plany na odzyskanie niepodległości były dwa: pierwszy opierał się na wizji Józefa Piłsudskiego, która to przewidywała odzyskanie niepodległości, wiążąc się ze zwycięstwem państw centralnych. Druga wizja była połączona ze zwycięstwem ententy: wizja Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego.

Józef Piłsudski związany PPS-em, stanął po stronie Austro-Węgier. Utworzył za zgodą monarchii habsburskiej Legiony Polskie. Miały one się stać zalążkiem armii, która w przyszłości wyzwoli cały kraj. Austro-Węgry nie chciały uznać jednak Legionów za załążek wojska polskiego, walczącego o niepodległość. Ostatecznie ta sytuacja doprowadziła do tzw. kryzysu przysięgowego. Austro – Węgry wydały jeszcze tzw. Akt 5 listopada, w którym to zapowiadali powstanie państwa polskiego, ale nie sprecyzowano w nim kwestii przyszłych granic. Była to zatem mglista wizja, którą zaborca mamił Polaków, aby ci walczyli po jego stronie.

Akt wywołał jednak pewne poruszenie. W odpowiedzi na niego Rosja, pod naciskiem sprzymierzonej z nią Francji i Wielkiej Brytanii, również obiecała Polakom stworzenie niepodległego państwa. Roman Dmowski stojący na czele Narodowej Demokracji postanowił działać we współpracy z carską Rosją. Wierzył, że Austro-Węgry są naszym największym wrogiem. Piłsudski natomiast uważał, że największe zagrożenie dla Polski stanowi Rosja. Mimo tych różnic obaj Panowie mieli ogromny wpływ na kształt przyszłej, niepodległej Polski. Ostatecznie, wizja Romana Dmowskiego ziszcza się na skutek wygranej Francji i Wielkiej Brytanii. Zwieńczeniem był traktat wersalski ostatecznie przywracający Polsce niepodległość.

Rocznica, którą zawsze tak wzniosłe obchodzimy jest powiązana z przyjazdem do Warszawy Józefa Piłsudskiego, który uwolniony z twierdzy magdeburzkiej 10 listopada 1918 r. powrócił specjalnym pociągiem z Berlina. Jego przyjazd wywołał entuzjazm jej mieszkańców, a dzień później do Polaków dotarła wiadomość o tym, że w okolicach Compiegne delegacja rządu niemieckiego podpisała zawieszenie broni, które kończyło działania zbrojne I wojny

światowej. 11 listopada 1918 r. Rada Regencyjna przekazała władzę wojskową i naczelne dowództwo wojsk polskich brygadierowi Józefowi Piłsudskiemu.

Sejm RP w 1937 r. uznał, że Święto Niepodległości obchodzone będzie 11 listopada, jednak już w latach 1939-1944, a potem w czasach komunizmu jawne celebrowanie tego dnia było niemożliwe. Dopiero ustawa Sejmu wybranego w czerwcu 1989 r. przywróciła nasze narodowe Święto.

Listopad 1918 r. był początkiem budowy niepodległej Polski i początkiem walki o jej granice. Te działania wymagały wielkiego poświęcenia od naszych Rodaków. Nigdy nie możemy o nich zapomnieć i każdego dnia powinniśmy dokładać starań, by Polska stawała się coraz piękniejsza. W ten sposób oddamy cześć tym, którzy przez długie 123 lata walczyli w różny sposób o to, by w Polskę wstąpił duch wolności.

Martyna Makówka, 8e

Potrzyj lampę przez ekran TV

PRZYSTANEK
KULTURA

Recenzja „Aladyna” w reżyserii Guy’a Ritchiego

Ostatnie dni spędziłam na szukaniu dobrego filmu na jesień. Na moim ekranie zagościł „Aladyn” w reżyserii Guy’a Ritchiego. Chyba każdy zna opowieść o ulicznym złodziejaszku, który staje się posiadaczem lampy z niebieskim Dżinem w środku. Pierwsza odsłona Aladyna była w 1992 roku, a 27 lat później Disney postanowił wypuścić tę samą historię, ale w wersji aktorskiej. W rolach głównych wystąpili: Will Smith- Dżin, Naomi Scott- Księżniczka Dżasmina, Mena Massoud- Aladyn, Chico Kenzari- Dżafar.

Will Smith w roli Dżina wyszedł dobrze, ale nie przebił tego z 1992 roku w wykonaniu animacyjnym Erica Golberga. Zabrakło w tej postaci humoru i charakteru, która była w poprzedniej odsłonie. Smith z góry wiedział, że nie przebijie swojego poprzednika, więc postanowił stworzyć własną kreację Dżina. Naomi Scott jako Księżniczka Dżasmina poradziła sobie bardzo dobrze. Zrozumiała tę postać i bardzo dobrze ją zagrała. Do tego aktorka umie śpiewać i to jest jak najbardziej na plus. Scott bardzo przypomina Dżasminę z animacji Disneya. Mena Massoud, czyli filmowy Aladyn, wcielając się w tę rolę wypadł dobrze, ale moim zdaniem nie tak dobrze jak oryginalny złodziejaszek z bajki. Według mnie zabrakło w nim humoru. Po za tym przedstawiona historia przyjaciół jest dosyć płytką i powtarzalną. Je-

den (Aladyn) stara się o rękę księżniczki, a drugi (Dżin) o względy jej służącej. To może być interesujące na kartkach dawnych powieści, ale zbyt wiele razy było już widziane na ekranie i straciło na atrakcyjności. Dżafar grany przez Chico Kenzarię w tej wersji był taki, jakiego pamiętałam z animacji oglądanej przeze mnie w dzieciństwie. To znaczy przerażający, okrutny i bezwzględny. Zrobiłby wszystko, aby zdobyć to, co chciał.

Na pewno należy w filmie docenić dopracowaną scenografię. Film oparty jest na musicalowej konwencji, a śpiew i taniec są integralną częścią fabuły. Choreografom zdecydowanie należy się uznanie. Kostiumy były imponujące, czego wyrazem było zgarnięcie Saturna (nagrody przyznawanej od 1973 r. w USA dla najlepszych dzieł filmowych z gatunków: science fiction, fantasy i horror) właśnie w tej kategorii i aż 8 saturnowych nominacji, m.in. za efekty specjalne, scenografię i muzykę. Warto wspomnieć, iż ta filmowa adaptacja baśni zdobyła Kryształową Statuetkę w People’s Choice dla Ulubionego filmu rodzinnego.

Moim zdaniem „Aladyn” z roku 2019 jest filmem wartym obejrzenia, ponieważ został przedstawiony w inny sposób niż animacja, ale to nie znaczy, że gorszy. Przyzwyczailiśmy się do wersji animowanej, więc to normalne, że dostrzegamy pewną odmienność – na płaszczyźnie kreacji postaci i interpretacji wątków. Osobiście oryginał darzę sentymentem, dlatego sceptycznie podchodzę do remake’u, ale kto wie? Może znajdzie się wśród Was ktoś, dla kogo już na zawsze Dżin będzie miał oblicze Willa Smitha wydobywającego się ze złotej lampy.

Weronika Trocha, 8c

Nasi szkolni Poligloci!

Specjalnie dla Was przygotowaliśmy dział, w którym znajdziecie ciekawostki dotyczące języków obcych, wyjaśnienia trudniejszych kwestii czy fragmenty tekstów obcojęzycznych. Pamiętajcie – koniec języka za przewodnika.

Redakcja

FALSCH FREUNDE – FAŁSZYWI PRZYJACIELE

Na te słowa trzeba uważać 😊

	
der Kran	dźwig
der Kot	bloto
der Dom	katedra
die Bank	ławka
das Blatt	kartka
der Konkurs	upadłość
die Puppe	lalka
das Tor	bramka, gol
der Golf	zatoka
die Mappe	teczka

INTROS
Szkoła Języków Obcych

HOMONIMY → WYRAZY BRZMIĄCE IDENTYCZNIE, ALE MAJĄCE INNE ZNACZENIE

das Bauer → klatka	der Bauer → chłop
der Hut → kapelusz	die Hut → opieka
der Leiter → kierownik	die Leiter → drabina
der Messer → miernik	das Messer → nóż
der See → jezioro	die See → morze
der Tor → głupiec	das Tor → brama
der Schild → tarcza	das Schild → szyld
der Kiefer → szczeka	die Kiefer → sosna
der Kunde → klient	die Kunde → wiadomość
der Tau → rosa	das Tau → lina

INTROS
Szkoła Języków Obcych

Sylwester Kołoszyn
nauczyciel

Oddychanie ważna sprawa!

LOGO - TRIKI
NA SPRAWNE JEZYKI

Wdech i wydech to może być zabawa

Jaki powinien być oddech? Rytmiczny i spokojny. W chwilach kiedy nie mówimy, nasze usta powinny być zamknięte, a powietrze spokojnie wdychane i wydychane nosem. Inaczej jest w trakcie mówienia, wdech wykonujemy ustami, jest on szybki i rytmiczny, a wydech to wypowiedziane słowa i zdania.

Oddech jest czynnością niezbędną do życia, ściśle związaną między innymi z prawidłowym i płynnym mówieniem. Dzięki ćwiczeniom i zabawom oddechowym, możemy pogłębić pojemność płuc i poprawić naszą wymowę.

Zapraszam do wspólnej zabawy. W trakcie wykonywania ćwiczeń pamiętaj o właściwym sposobie oddychania- wdech nosem, wydech buzią!

Wydłużamy wydech

Stojąc prosto, w lekkim rozkroku, weź wdech nosem, a następnie wydychaj powietrze i wymawiaj głoskę [s] lub [f]: ffffffffffffff.... wdech(nosem): ssssssssss.... Spróbuj wypuścić z płuc całe powietrze. Powtórz kilka razy.

Piórko - nie spadnij

Celem tej zabawy jest utrzymanie piórka jak najdłużej w powietrzu. Nie możemy pozwolić, żeby piórko spadło na podłogę- dmuchaj ile sił w płucach.

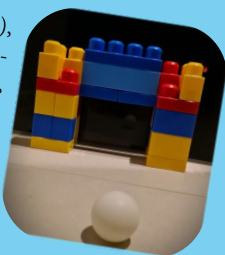
Wulkan

Dmuchał przez słomkę do szklanki z wodą i niewielką ilością płynu. Uważaj, żeby nie napić się tej mikstury.

Piłka nożna

Na stole (boisku), dmuchaj na piłkę (kulka z folii aluminiowej, piłeczka do ping-ponga), wdmuchując ją do bramki ułożonej z klocków lub dwóch kubeczków.

Dmuchajka (przygotuj sam)

Przygotuj pustą małą butelkę (np. po wodzie), słomkę, jednorazową rękawiczkę i nożyczki. Nożyczkami przetnij butelkę na pół. Następnie w jednej ze ścian butelki zrób małą dziurkę i włóż do niej słomkę. Na górną część butelki załóż rękawiczkę. **Brawo!** Dmuchajka gotowa. Nabieraj powietrze nosem i wydychaj przez rurkę.

Justyna Lukaniuk
Wychowawca 0A

CIEMNE OBLICZE KOMPUTEROWEJ CODZIENNOŚCI

W związku z panującą na świecie od marca tego roku pandemią COVID 19, dnia 26.10.2020 roku uczniowie wraz z nauczycielami powrócili do jednej z gorszych metod nauczania. Sytuacja ta nie jest nam obca, ponieważ ten sposób kształcenia, niczym z filmu science fiction, stał się rzeczywistością młodego pokolenia już wiosną.

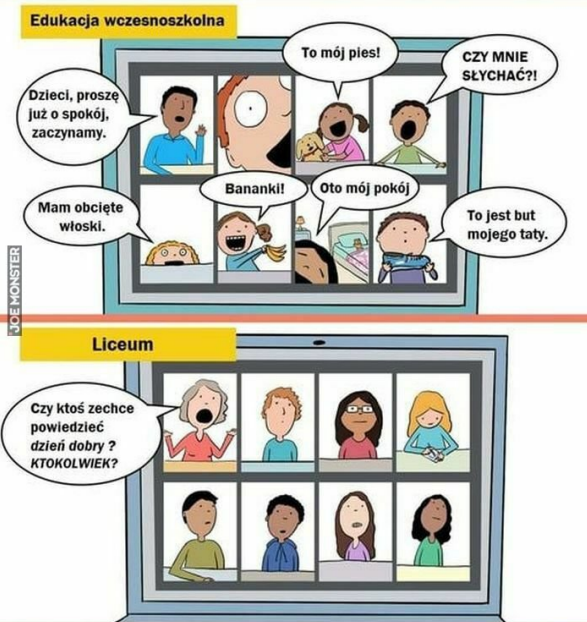
Na początku poniekąd wszyscy byli zadowoleni, bo perspektywa zdalnego nauczania zdawała się być dużo lepsza i przyjemniejsza niż stacjonarna. Jednak w dość szybkim tempie zaczęło się to zmieniać. Nauka stawała się trudniejsza oraz dużo mniej efektywna niż wcześniej. Mimo to dotrwaliliśmy do końca roku szkolnego. Przyszedł wrzesień, miesiąc, w którym były klasy ósme weszły w nowe środowisko szkolne. Wydarzenie to wiąże się z wieloma emocjami, takimi jak strach, ciekawość, ekscytacja oraz radość. Przeżyliśmy wiele niezapomnianych chwil i wydarzeń. Wszyscy coraz bardziej wierzyliśmy, że nie będzie potrzeby powrotu do wirtualnego koszmaru. To była pomyłka. Pod koniec października rząd ogłosił powrót zdalnego nauczania. Zdecydowana większość uczniów i nauczycieli chciała pozostać w szkołach, kontynuując lekcje normalnie. W głowach wielu z nas pojawiły się wizje samotności, rozłąki z przyjaciółmi, których zresztą dopiero poznaliśmy. Została nam odebrana radość i możliwość normalnego funkcjonowania. Dla osób w naszym wieku doświadczanie wielu bodźców, emocji jest bardzo ważne dla rozwoju mózgu. Teraz towarzyszy nam uczucie pewnego rodzaju pustki oraz zmęczenia, których źródłem jest siedzenie w domu.

Nauczyciele często na lekcjach zdalnych proszą nas o włączenie mikrofonu bądź kamery. Niektórych uczniów to irytuje i mówimy, że owe narzędzia są niedostępne. Sądzę, że nie wszyscy uczniowie mają tak naprawdę świadomość, że nauczyciel chce użyć tych narzędzi nie po to, żeby odpyty-

wać, osądzać - po prostu chce nas zobaczyć czy usłyszeć, by poczuć się odrobinę normalnie. Zastanówmy się i odpowiedzmy sobie szczerze – jeżeli praca przez komputer jest dla nas ciężka, czasami nudna, to jaka musi być nużąca dla osoby prowadzącej, gdy nie może doczekać się żadnej interakcji po drugiej stronie monitora.

Tak czy inaczej pamiętajmy, że jest to dla nas wszystkich trudny czas i musimy być dla siebie wyrozumiali oraz wspierać się wzajemnie. Takie sytuacje uczą nas doceniać swoją codzienność, ponieważ nigdy

Zajęcia online: edukacja wczesnoszkolna vs. liceum

nie wiemy kiedy może się ona dla nas zakończyć. Jest to na pewno lekcja. Jeśli rzetelnie ją odrobimy, możemy wiele zrozumieć.

Plusy też pewnie się znajdują

Pomimo tego, że wszyscy znów jesteśmy uwięzieni w domach przed komputerami, co jednym z pewnością będzie odpowiadać a u drugich zrodzi pewność technologicznej gehenny, to plusów trzeba szukać w każdej sytuacji. Wreszcie możemy się wypaść, co dla dojeżdżających do szkoły jest rajem (wiem to z własnego doświadczenia). Ułatwieniem jest też możliwość jednoczesnego obrazowania tego, o czym jest lekcja materiałami z internetu. Możemy też uczyć się tak jak chcemy – niejednokrotnie sami dobieramy sobie formę przyswajania wiedzy, którą najbardziej lubimy. Spędzając czas przy komputerze jesteśmy zmotywowani, by znaleźć obrazy, prezentacje, filmy czy quizy dotyczące poruszanych tematów. Czas e-learningu dla każdego będzie zatem okolicznością sprzyjającą bardziej samodzielnemu zdobywaniu wiadomości. Niektórzy uczniowie, dzięki formie zdalnej mogli w końcu pokonać swój strach i przełamali się, aby odezwać się na lekcji.

Jak sobie poradzić wirtualnej rzeczywistości?

Kwarantanna narzuciła zakaz spotkań, tymczasem komunikacja jest jedną z najważniejszych rzeczach w szkole, aby dobrze się uczyć i móc nadrobić zaległości czy dążyć do zrozumienia poruszanych kwestii, dzięki przedyskutowaniu tematów z rówieśni-

kami. Oczywiście mamy messenger, snapchata, insta, żeby pisać do siebie albo rozmawiać przez video, ale nie oszukujmy się – to i tak nigdy nie zastąpi typowego spotkania. Podczas pandemii możemy obrać dwa fronty. Jeden taki, że po lekcjach odpalamy netflixa, potem odrabiamy zadania domowe i jakoś to zleci. Można też wybrać tę lepszą opcję, która pozwoli nam zapelnąć czas i nie zwariować w domu – ćwiczenia. Po lekcjach warto rozciągać się, ponieważ siedzenie, a u niektórych osób leżenie w łóżku, źle wpływa na nasz kręgosłup, więc warto poświęcić i tak już posiadany czas na gimnastykę. To może być tylko 5 czy 10 minut, a pomoże zachować prostą postawę i zapobiega przemianie w wielbłąda ;) Warto wykonywać ćwiczenia przynajmniej 20 minut dziennie 4 razy w tygodniu, aby zachować odpowiednie funkcjonowanie organizmu. Codzienny spacer oczywiście też wystarczy. Lepiej chyba nie słuchać tak często o liczbie zakażonych, żeby niepotrzebnie nie wpędzać się w zły nastrój, a po lekcjach zrobić sobie chodź 30 minut przerwy bez telefonu, laptopa itp., aby nasz mózg mógł odpocząć od natłoku informacji. Co ważne, pracując przy komputerze, starajcie się odrywać wzrok od monitora i spoglądać za okno na zieleń – to najlepszy odpoczynek dla zmęczonych oczu.

Mamy nadzieję, że okres pandemii nie będzie skutkował okrzyknięciem obecnego roku szkolnego najgorszym z możliwych, a dzięki naszym poradom uda nam się jakoś to przeżyć.

Pamiętajcie nigdy nie jesteście sami :)

**Jagoda Gładysz- Koper, Kacper Szafiński,
uczniowie LO w Długoleści,
absolwenci naszej szkoły**

Dokończenie ze str. 9

spalane są śmieci. Na szczęście istnieją także bardziej przyjazne sposoby ogrzewania- przykładem jest pompa ciepła i panele słoneczne. Dzięki panelom słonecznym, produkującym prąd pompa ciepła nie wpływa niekorzystnie na środowisko, ponieważ korzysta z energii, którą produkują wspomniane panele..

Jak dbać o nasze płuca w okresie jesienno - zimowym?

Pomimo smogu, którego ilość znacznie wzrasta w okresie jesienno - zimowym, możemy chronić nasze płuca, stosując maski antysmogowe, produkowane na przykład przez firmę Dragon. Niech jednak zanieczyszczone powietrze nie będzie naszą wymówką, by spędzać czas przed telewizorem – pamiętajmy, że ruch to zdrowie, a w naszej okolicy jest jeszcze wiele leśnych ścieżek do odkrycia.

Paweł Krocak, 8c

NAJMŁODSZE DZIECI W NASZEJ SZKOLE PRACUJĄ W MOZOLE

Wraz z początkiem roku szkolnego Zerówkowie z zapałem i dużym zaangażowaniem zabrały się do pracy. Wszystkie Nasze grupy zgłosiły się do udziału w międzynarodowym projekcie edukacyjnym **EMOCJA**. Celem projektu jest między innymi: kształtowanie postaw społecznych u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, aktywizowanie w dzieciach wiary w siebie oraz własne możliwości, nauka zrozumienia uczuć innych ludzi. Wychowanie do wartości takich jak empatia, wyrozumiałość, szacunek i wrażliwość. Ważnym elementem jest również Integracja zespołu klasowego a także współpraca placówek oświatowych z terenu całego kraju i zagranicznych szkół polonijnych. Projekt trwa cały rok szkolny i jest podzielny na moduły. W październiku realizowaliśmy moduł Kreatywność, obchodziliśmy Dzień Kropki, czytaliśmy dużo książek dotyczących emocji, założy-

liśmy kącik emocji. Aktualnie jesteśmy w trakcie realizacji modułu Wyobraźnia.

"Mały Miś w Świecie Wielkiej Literatury", to kolejny projekt, w którym bierzemy udział. Program również jest podzielony na moduły. Jesteśmy w trakcie realizacji modułu "Książki dzieciństwa", który ma na celu stworzenie rankingu książkowych hitów dzieci i rodziców. Jak zostanie zakończony z całą pewnością podzielimy się z Wami i powiemy Wam, co najchętniej czytają nasze Sześciolatki. Dzięki takim działaniom

dzieci rozwijają kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji. Wzmacniają i pobudzają zainteresowanie książkami i publikacjami dla dzieci.

Razem z Małym Misiem rozwijamy również inteligencję emocjonalną dzieci, poprzez realizację modułu "Mały Miś w Świecie Emocji". Głównym celem modułu jest kształtowanie u dzieci umiejętności rozpoznawania, nazywania i różnicowania emocji oraz rozwijanie zdolności ra-

zenia sobie z nimi. Dzieci poprzez realizację tego modułu rozwijają kompetencje osobiste, społecznie.

"Dbamy o zdrowie z Małym Misiem" to kolejny moduł, w którym dzieci obchodziły Światowy Dzień Mycia Rąk oraz Dzień Zdrowego Śniadania. Dzieci dowiedziały się co należy robić, aby być zdrowym, jak należy się zdrowo się odżywiać oraz poznały piramidę żywienia.

uczyciele z naszego oddziału. Druga ważna akademia była związana z **Dniem Niepodległości**. „Polska w wierszu i piosence”, podczas której wszystkie grupy zarówno tańczyły, śpiewały, jak i recytowały wiersze o tematyce patriotycznej.

Ciesząc się ogromną popularnością wśród dzieci "Fajniaki", zachęciły nas do wzięcia udziału w konkursie oraz zainspirowały do przeprowadzenia cyklu zajęć, dotyczących czterech żywiołów. Głównym celem programu jest pokazanie dzieciom magii natury, uczenie wrażliwości ekologicznej i troski o nasze środowisko. Każda z grup przeprowadziła eksperymenty związane z żywiołami- **Ziemią, Ogniem, Wodą, Powietrzem**. Wykonaliśmy prace plastyczne dotyczące żywiołów, które wezmą udział w ogólnopolskim konkursie. Trzymajcie za nas kciuki- zgłaszamy się do walki o nagrodę Grand Prix.

Chętnie opowiemy o naszych dalszych działaniach w kolejnym numerze naszej szkolnej gazetki :)

Aleksandra Ziółkowska
nauczyciel

Pomimo szalejącej pandemii udało nam się zorganizować dwie ważne uroczystości, w których dzieci miały okazję zaprezentować swoje talenty, a także pokonać treść przed występami publicznymi. Grupa 0A zorganizowała uroczystość z okazji **Dnia Edukacji Narodowej**, którą miały sposobność zobaczyć wszystkie dzieci i na-

Świątowe oblicza jesieni Zwyczajowy zawrót głowy

Wielu osobom obecna, zazwyczaj pochmurna pora roku kojarzy się z pluchą, mleczną mgłą o poranku, spadającymi liśćmi z drzew czy też wyciąganiem z szafy coraz cieplejszych i cięższych ubrań. Jednak jesień to nie tylko nieprzenikniony chłód, ale i również ciekawe wydarzenia z nią związane. W niektórych krajach podczas tej deszczowej pory obchodzi się wiele świąt, festiwali czy organizuje jarmarki.

Najbardziej popularną jesienną zabawą, którą obchodzi się w **USA**, **Kanadzie**, **Irlandii** czy też **Wielkiej Brytanii** jest Halloween, a odbywa się ono 31 października. Polega na przebieraniu się w różnorodne, przerażające kostiumy, które mają na celu odstraszyć złe duchy, a przyciągnąć do zabawy dusze zmarłych, bliskich nam osób.

Kolejnym obchodzonym od niedawna świętem w **Chinach** i regionach południowo-wschodniej Azji jest święto tzw. Środka Jesieni. Przypada ono na 15 dzień 8 miesiąca kalendarzowego. Podczas tych obchodów oddawana jest cześć księżycowi oraz bogini Hange. Miejscowi wierzą, że znajduje się ona na księżycu i ich pilnuje. Symbolem tego święta są ciastka w kształcie księżyca w pełni, w których dawno temu ukrywano wiadomości odnośnie powstania, aby obalić niechcianą władzę.

Ostatnim świętem jakie chciałabym przedstawić jest Festiwal Światła Yi Peng, celebrowany w **Tajlandii**. Święto to jest ku czci Buddy i ma ono na celu oczyszczenie duchowe u każdego człowieka. Dekoruje się wtedy domy oraz ulice przeróżnymi rodzajami kwiatów i świec. Najbardziej rozpoznawalnym znakiem tego święta jest wypuszczanie przez wszystkich zgromadzonych lampionów w niebo, by zapewnić sobie szczęście i dostatek na cały rok.

Nie zapominajmy, że **Polska** też ma swoje tradycje i zwyczaje, które trzeba pielęgnować. Odwiedzanie zmarłych na początku listopada, obchody Dnia Niepodległości, andrzejkowe wróżby- to wszystko kojarzy się z polską złotą jesienią, zaprzęta nasze myśli, wyznacza rytm i tworzy niezwykłą aurę tych krótkich dni.

Emilia Borgul, 8c

Wspomnień czar

Jak co roku w pierwsze dni listopada udajemy się na cmentarze oraz wspominamy swoich bliskich, którzy odeszli. Jednak w tym roku panująca sytuacja nie pozwoliła nam ich odwiedzić. Wzbudziło to smutek, poczucie niewypełnionej pustki, ale z drugiej strony pewnie wielu jeszcze bardziej skłoniło do refleksji bądź obudziło w nich wspomnienia. Ciężko było jednak odejść od naszej tradycji odwiedzania grobów, bo statystycznie podaje się, że 1 listopada czyni to... ponad 90 proc. Polaków.

Wszystkich Świętych - skąd wzięło się to święto?

Wszystkich Świętych to w kościele katolickim, ale i w wielu kościołach protestanckich, dzień wspominania i oddania hołdu tym, którzy dostali się już do nieba. Według tradycji chrześcijanie czczą wyniesionych na ołtarze i anonimowych świętych. Tego dnia udajemy się na groby i składamy wiązanki lub symboliczne znicze.

Następnego dnia po Wszystkich Świętych, 2 listopada, obchodzone jest wspomnienie zmarłych, czyli

Zaduszki

Dla chrześcijan jest to dzień modlitw za wszystkich wierzących w Chrystusa, którzy odeszli już z tego świata, a teraz są w czyśćcu. Święto to wprowadzone zostało w 988 roku przez opata Odilona z Cluny, ale jego tradycja sięga czasów biblijnych. Już w Starym Testamencie można odnaleźć pierwsze wzmianki o zwyczaju zapisywania w specjalnych księgach imion zmarłych. Zaduszki są polskim współczesnym odpowiednikiem pogańskiego święta Dziadów.

Dawne zwyczaje

Kiedyś w Polsce podczas uroczystości zaduszných wciąż otaczano także żebraków i tzw. proszących dziadów, którzy siedzieli zazwyczaj przed wejściem do kościołów i na cmentarzach. Wierzono bowiem, że dzięki modlitwom i jałmużnom dla ubogich niesie się pomoc duszom cierpiącym w czyśćcu. Z tej okazji gospodynie specjalnie dla biedaków wy-

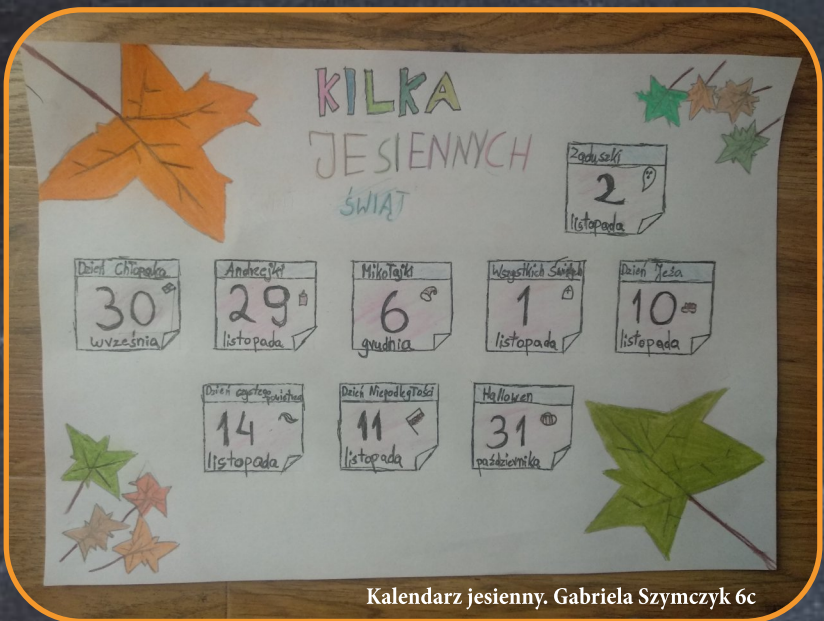
piekały małe chlebki, zwane powałkami lub heretyczkami. Ten zwyczaj przetrwał aż do... XX wieku! Pieczono je dzień, maksymalnie dwa dni przed, bo gdy dusze przodków wracają na ziemię nie wolno rozpałać ognia. Piec uznawany był bowiem za ulubione miejsce przebywania duchów. Na Zaduszki porządkowano nie tylko groby, ale także domy, ponieważ wierzono, że zmarli powracają tego dnia w miejsca, gdzie spędzały życie doczesne. Zostawiano otwarte furtki i drzwi, ułatwiając duszom wejście do domostw. Zostawiano dla nich poczęstunek, np. kasze, chleby, pieczone pierogi. Przygotowywano także niczym dla gościa czysty ręcznik, wodę i mydło, aby dusze mogły się obmyć. Zwyczaj zakazywał również tego dnia wykonywania niektórych czynności, żeby nie skaleczyć, nie rozgnieść czy w inny sposób nie znieważyć nawiedzających domowników dusz. Nie można było więc wykonywać nie tylko codziennych prac, ale także... wylewać pomyj czy spluwać.

źródło: dzieje.pl

Do dnia dzisiejszego przetrwało niewiele z dawnych zwyczajów – jedynie odwiedzanie grobów (a i to w mniejszym stopniu, bo większość wybiera się na nekropole w pierwszy dzień miesiąca) i zapalanie zniczy. Zachowały się także w kościele katolickim tzw. wypominki – na kartkach wypisuje się imiona i nazwiska zmarłych, których chcemy otoczyć modlitwą. Tak naprawdę każdy z nas ma swój własny sposób obchodzenia tego szczególnego okresu w roku. To nie tylko czas tęsknoty, ale nade wszystko chwile wspomnień, które budują rodzinną historię i poczucie więzi. Na tym polega listopadowy czar.

Maja Łesejko, 6c

Kalendarz jesienny. Gabriela Szymczyk 6c

ewnica

ż-s + ie +

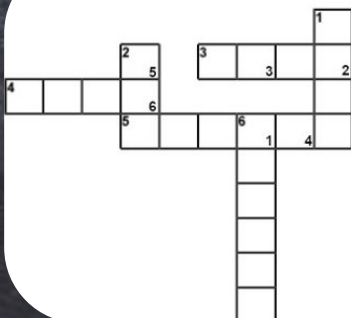
ci

		L					
		I					
		S					
		T					
		O					
		P					
		A					
		D					

- 1) Spadające z drzew
- 2) ... Niepodległości
- 3) Ozdoba grobu
- 4) Jesienny kwiat
- 5) 1 listopada odwiedzamy ...
- 6) Na cokole
- 7) Jesienne lato
- 8) wspominki

Piotr Siewiera, 8e

JESIENNA KRZYŻÓWKA

Poziomo:

3. Spory biały ptak z pomarańczowym dziobem. Żyje na wsiach.
4. Przed jesienią jest
5. Gdy w głowę jest zimno zakłada się

Pionowo:

1. Po jesieni jest
2. Po dniu przychodzi
6. W Halloween dzieci krzyczą cukierek albo

Rozwiązanie: Polska jesień to czyste

1	2	3	4	5	6

Nina Wąsek, 6b